

Milline on Euroopa Kohtu ja Esimese Astme Kohtu koosseis?

Euroopa Kohus koosneb **25 kohtunikust**, kes nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste poolt 6 aastaks. Kohtunikud nimetavad endi hulgast presidendi 3 aastaks.

Euroopa Kohtus on ametis ka **8 kohtujuristi**. Nende ülesandeks on nõustada Euroopa Kohut ning esitada omapoolne ettepanek, st ettepanek asja lahendamiseks. Siiski ei ole Euroopa Kohus kohustatud nende ettepanekuid järgima.

Esimese Astme Kohtu koosseisus on vähemalt üks kohtunik igast liikmesriigist. Kohtunikud nimetatakse ametisse liikmesriikide valitsuste poolt 6 aastaks. Nad nimetavad endi hulgast presidendi 3 aastaks.

Nii kohtunikud kui ka kohtujuristid on täielikult erapooletud ja sõltumatud.

Institutsiooni administratsiooni (umbes 1700 inimest) juhib kohtusekretär, kes täidab peasekretäri ülesandeid Euroopa Kohtu presidendi alluvuses.

Administratsioon koosneb erinevatest osakondadest, muu hulgas tõlke-, suulise tõlke, uuringu- ja dokumentatsiooni-, informaatikaosakond ning raamatukogu.

Igal kohtul on oma kohtusekretär.

Milliseid keeli kasutatakse Euroopa Ühenduste Kohtus?

Euroopa Kohtus võivad **kohtumenetluse keeleks** olla kõik **21** Euroopa Liidu ametlikku keelt. Eelotsusemenetluse puhul on kohtumenetluse keeleks Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse esitanud siseriikliku kohtu keel.

Seetõttu on Euroopa Kohtus ametis hulgaliselt konverentsitõlke ning on moodustatud tõlkeosakond, mis kujutab peaaegu poolt ametnikkonnast. Selles peegeldub põhimõte, mille kohaselt Euroopa Liidu kodanikele peab olema tagatud võrdne ligipääs ühenduse õigusemõistmisele.

Kohtunike nõupidamised toimuvad tõlkide vahenduseta ühes ühises keeles, mis traditsiooniliselt on prantsuse keel.

Millised dokumendid on avalikkusele kättesaadavad ja kust võib neid leida?

Enamik kohtuotsuseid, kohtumäärusi ja kohtujuristi ettepanekuid avaldatakse Euroopa Kohtu ja Esimese Astme Kohtu lahendite kogumikus kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes.

Need tekstid on kättesaadavad Euroopa Kohtu koduleheküljel.

Pressi ja kodanikega tegelev osakond teeb pressiteated Euroopa Kohtu kodulehekülje kaudu kättesaadavaks. Pressiteated kajastavad kõige tähtsamaid kohtuasju, millel on otsene mõju kodanike eluolule.

Kui mitut kohtuasja Euroopa Kohus ja Esimese Astme Kohus menetlevad ning millised on ühenduse õiguse valdkonnad, mida kõige enam käsitletakse?

Alates loomisest kuni 2004. aasta lõpuni on Euroopa Kohus menetlenud umbes 13 500 kohtuasja. Esimese Astme Kohus lahendas ajavahemikul 1989 kuni 2004. aasta lõpp umbes 4100 kohtuasja. Ühenduse õiguse valdkonnad, mida käsitletakse Euroopa Kohtu menetluses olevates kohtuasjades kõige sagedamini, on nii keskkond ja tarbijate õigused, põllumajandus, rahandus, sotsiaalpoliitika kui ka institutsionaalne õigus.

Esimese Astme Kohus seevastu tegeleb peamiselt kohtuasjadega, mis kuuluvad ühenduse konkurentsioiguse, riigiabi, kaubamärkide ja põllumajanduse valdkonda.

CVRIA

Euroopa Ühenduste Kohus: www.curia.eu.int
Euroopa Kohtu ja Esimese Astme Kohtu kohtuotsused: www.curia.eu.int/et/content/juris/index.htm
Pressiteated: www.curia.eu.int/et/actu/communiqués/index.htm
Euroopa Liidu institutsioonide portaal: www.europa.eu.int
Ühenduse õigusaktid (EUR-Lex): www.europa.eu.int/eur-lex/lex/

www.curia.eu.int

Euroopa Ühenduste Kohus
L-2925 Luxembourg

Pressi- ja teabeosakond

■ 2005. aasta detsembri väljaanne ■

Väljaannete talitus
Publications.eu.int

QD-70-05-398-ET-D

CVRIA

Teie küsimused

Euroopa Ühenduste
Kohtu kohta

Teie küsimused

Euroopa Ühenduste
Kohtu kohta

Milleks asutati Euroopa Ühenduste Kohus (EÜK)?

Euroopa loomise eesmärgil sõlmisid riigid (tänapäevaks 25 riiki) lepingud, mille alusel asutati Euroopa ühendused ja hiljem Euroopa Liit koos kindlates valdkondades õigusnorme kehtestavate institutsioonidega.

Niisiis kehtestavad ühendused enda õigusnorme ja seadusi (määrused, direktiivid ja otsused).

Selleks, et tagada õigusest kinnipidamine, selle ühetaoline mõistmine ja kohaldamine kõigis liikmesriikides, on vajalik kohtuinstitutsiooni olemasolu.

See institutsioon on Euroopa Ühenduste Kohus (EÜK). See koosneb kolmest kohtust: **Euroopa Kohus** (asutatud 1952. aastal), **Esimese Astme Kohus** (asutatud 1988. aastal) ning **Avaliku Teenistuse Kohus** (asutatud 2004. aastal).

Teisisõnu moodustab Euroopa Ühenduste Kohus koos siseriiklike kohtutega Euroopa ühenduste kohtuvõimu. Kohtu peamine ülesanne seisneb ühenduse õiguse ühetaolises tõlgendamises ning selle kehtivuse hindamises. Eelkõige vastab Euroopa Kohus küsimustele, mille on esitanud siseriiklikud kohtud, kellel on fundamentaalne roll, kuna nad on esimene ühenduse õigust kohaldav kohtuaste.

Euroopa Ühenduste Kohtu praktika — koos lepingute, määruste, direktiivide ja otsustega — moodustab ühenduse õiguse.

Kas Euroopa Kohtu praktika mõjutab Euroopa kodanikke?

Ühenduse õigus mõjutab otseselt Euroopa kodanike erinevaid tegutsemisvaldkondi. Väga paljud siseriiklikud õigusnormid lähtuvad ühenduse õigusest, eriti tööõiguse, keskkonnaõiguse, tarbijakaitse, kaupade ja teenuste vaba liikumise valdkonda kuuluvad õigusaktid.

Lisaks on **ühenduse õigus** siseriikliku õiguse ülene ning on kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Euroopa Kohus peab ühenduse õigust tõlgendades ja kohaldades arvestama kodanike igapäevaelu erinevate aspektidega seonduvate probleemidega.

Kuidas teada saada, kas minu õiguslik probleem on seotud ühenduse õigusega ning kas see kuulub Euroopa Kohtu või Esimese Astme Kohtu pädevusse?

Üldiselt tuleb abi saamiseks pöörduda professionaali (näiteks advokaadi) poole, kes oskab öelda, kas probleem seonduv ühenduse õigusega. Tema selgitab ka, millise menetluse kaudu on võimalik oma õigusi kaitsta.

Jäin kaotajaks siseriiklikus kõrgeima astme kohtus.
Kas ma saan esitada kaebuse Euroopa Kohtule?

Taolisel juhul ei saa mitte mingil võimalusel esitada kaebust Euroopa Kohtule. **Euroopa Kohus ei ole siseriiklike kohtute poolt tehtud otsuste suhtes apellatsioonikohtuks.** Euroopa Kohus ei saa tühistada ega muuta siseriiklike kohtute otsuseid.

Kas iga kodanik saab pöörduda Euroopa Ühenduste Kohtusse?

Iga kodanik võib pöörduda Euroopa Kohtu või Esimese Astme Kohtu poole otsesel või kaudsel viisil.

Esiteks on see võimalik juhtudel, kui asi on lahendamisel siseriiklikus kohtus. Lahendades ühenduse õigusega seonduvat õiguslikku probleemi, võib ning mõnikord peab asja arutav siseriiklik kohus menetluse peatama ja esitama **eelotsusetaotluse**, paludes Euroopa Kohtul tõlgendada ühenduse õigust või otsustada ühenduse õigusnormi seaduslikkuse üle. Selle menetluse vahendusel on kodanikul kaudne juurdepääs Euroopa Kohtule.

Kodanik võib vaidlustada ühenduse institutsiooni otsuse ka otse, esitades vastava hagi Esimese Astme Kohtule. Selleks peab vaidlustatav otsus olema suunatud hagejale (st temale adresseeritud) või vaidlustatav akt peab hagejat otseselt ja isiklikult puudutama.

Seevastu ei ole kodanikul võimalik esitada ühenduse kohtule hagi teise isiku (füüsilise või juriidilise) ega liikmesriigi vastu.

Milline on Euroopa Kohtu, Esimese Astme Kohtu ning Avaliku Teenistuse Kohtu üldine pädevus?

Euroopa Kohtu, nagu ülem- või konstitutsioonikohtu põhiülesanne on kontrollida ühenduse aktide õiguspärasust ja eelkõige eelotsusetaotluste läbivaatamise kaudu tagada **ühenduse õiguse ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine**. Euroopa Kohus kohaldab ka ühenduse õigust ning lahendab ühenduse institutsioonide vahelisi või ühenduse institutsioonide ja liikmesriikide vahelisi vaidlusi (või ka vaidlusi liikmesriikide vahel).

Esimese Astme Kohus tegeleb nii **liikmesriikide poolt komisjoni või nõukogu teatud aktide vastu esitatud hagide** kui ka **füüsiliste või juriidiliste isikute** poolt ühenduse institutsioonide aktide või tegevusetuse vaidlustamiseks esitatud hagide lahendamisega (näiteks hagi, milles äriühing vaidlustab komisjoni otsuse trahvi kohaldamiseks), kui akt on neile suunatud või puudutab neid otseselt ja isiklikult.

Avaliku Teenistuse Kohus lahendab vaidlusi Euroopa institutsioonide ning nende teenistujate vahel.

Mis on eelotsusetaotlus?

Ühenduse õigus on integreeritud siseriiklikesse õigussüsteemidesse.

Sellest tulenevalt võib siseriiklikus kohtus läbivaatamisel olev kohtuasi olla seotud ühenduse õigusega.

Esiteks võib siseriiklikul kohtul osutada vajalikuks kohaldada ja tõlgendada ühenduse õigust; eelkõige peab ta vajadusel jätma kohaldamata siseriikliku õigusnormi, mis ei ole ühenduse õigusega kooskõlas.

Teiseks võib ühenduse õiguse tõlgendamine olla keeruline või siseriiklikul kohtul võib tekkida kahtlusi seoses ühenduse institutsioonide poolt kehtestatud aktide seaduslikkusega.

Sellistel juhtudel võib siseriiklik kohus esitada eelotsusetaotluse ning paluda Euroopa Kohtul anda omapoolne tõlgendus vastavale ühenduse õigusnormile või otsustada ühenduse õigusakti kehtivuse üle.

See tähendab, et siseriiklik kohus peatab läbivaatamisel olevas asjas menetluse, kuni Euroopa Kohus on andnud omapoolse tõlgenduse või teinud otsuse akti seaduslikkuse kohta. Selle menetluse raames on kodanikul oma advokaatide või nõustajate vahendusel võimalik teha Euroopa Kohtule oma seisukoht teatavaks.

Tuleb silmas pidada, et Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikus kohtus läbivaatamisel olevat õiguslikku vaidlust. Ta üksnes **tõlgendab** ühenduse õigust või otsustab **ühenduse õigusakti kehtivuse** üle.

Õigusliku vaidluse lahendamine on alati siseriikliku kohtu ülesanne. Siseriiklik kohus järgib seejuures Euroopa Kohtu poolt ühenduse õiguse tõlgendamise ja kehtivuse kohta tehtud eelotsust.

Kas siseriiklikud kohtud on kohustatud järgima Euroopa Kohtu tõlgendust?

Kui Euroopa Kohus otsustab, et ühenduse akt ei ole kooskõlas asutamislepingutega või kui Euroopa Kohus tõlgendab ühenduse õigust, on taoline otsus **õigusjõuga** ja kohustuslik nii kohtule, kes küsimuse esitas, kui ka kõigile liikmesriikide kohtutele. Seega on siseriiklikud kohtud, aga samuti ka ametiasutused seotud Euroopa Kohtu poolt antavate tõlgendustega.

Kas Euroopa Kohtus või Esimese Astme Kohtus peab pooli esindama advokaat?

Eelotsusemenetluses võivad pooli esindada isikud, kes on oma liikmesriigi õigusnormide kohaselt pädevad esinema vastava liikmesriigi kohtus, kus hagi menetletakse.

Muudes menetlustes peab pooli esindama advokaat, kellel on õigus vastava liikmesriigi kohtus advokaadina praktiseerida.

Millised on menetluskulud Euroopa Kohtus ja Esimese Astme Kohtus?

Eelotsusemenetluses otsustab kohtukulude üle asja lahendav siseriiklik kohus vastavalt liikmesriigis kehtivale õigusele.

Menetlus Euroopa Kohtus ja Esimese Astme Kohtus iseenesest ei too pooltele kaasa kulutusi. Makse ega lõive tasuda ei tule.

Seevastu ei võta Euroopa Kohus enda kanda õigusabikulusid. Kui pool ei ole võimeline kohtukulusid kandma, on tal õigus taotleda tasuta õigusabi.

